

Maandag 26 juli 1915 – ochtendeditie

Een verboden lezing.

Te Roosendaal had zich een comité van aldaar vertoevende Belgen gevormd, dat dr. Frans van Cauwelaert, oud hoogleraar te Leuven, lid van de Belgische kamer van afgevaardigden, had uitgenodigd een lezing te houden, waarvan de opbrengst zou komen ten bate van behoeftige Belgen.

Het comité had voor deze lezing de beschikking gekregen over de grote zaal in de Katholieke Kring en dr. Van Cauwelaert zou gisteren namiddag daar zijn voordracht houden.

Zaterdagavond kreeg het comité echter bericht van de legerautoriteit van Oosterhout, dat de lezing verboden werd.

Voor het houden van publieke bijeenkomsten in gemeenten, die in staat van beleg verkeren, is de toestemming van de legerautoriteit nodig en nu had het comité, naar wij vernamen, verzuimd, verlof voor deze vergadering aan te vragen.

Parijs, 24 juli. De kennisgeving van hedenavond luidt, dat er niets belangrijks is gemeld.

Londen, 25 juli. Maarschalk French deelt mede:

De 21e dezer hebben wij een bomaanval op de krater, die een door ons tot ontploffing gebrachte mijn ten westen van Hoge had geslagen, afgeweerd. Onze zware artillerie heeft een zware loopgraafmortier, die bij de aanval werd gebruikt, tot zwijgen gebracht.

In de avond van 23 dezer hebben wij een mijn tot ontploffing gebracht onder een vooruitstekend punt van de Duitse stelling ten

zuidoosten van Zillebeke en daardoor de vijandelijke loopgraven vernield. Kort daarna heeft de vijand meer naar het zuiden een mijn doen springen, die weinig schade heeft aangericht. Sindsdien hebben wij enig terrein gewonnen door de krater van de Duitse mijn te bezetten en die bij onze loopgraven aan te sluiten.

Gisteren hebben wij weer een hevige bomaanval op onze loopgraven rond de mijnkrater bij Hoge afgeslagen.

Uit Antwerpen.

De volgende bekendmaking is te Antwerpen aangeplakt:

“Opdat de 25^e dezer, de geboortedag van de koningin der Belgen, ongeoorloofde samenscholingen, zoals die, welke jammer genoeg op 21 dezer plaats gehad hebben, niet meer voorkomen, beveel ik het volgende voor de 25^e dezer:

1. Van 10 uur 's morgens (Duitse tijd) af wordt het verkeer van de elektrische trams binnen de stadswallen in zijn geheel geschorst.
2. De straten Statieplein, (dit inbegrepen), de Keyserlei, Meir, Schoenmarkt, Groenplaats, naar de Grote Markt (deze inbegrepen) worden van 10 uur 's morgens, Duitse tijd, af voor iedere soort van particuliere voertuigen gesloten, de Schoenmarkt van de Groenplaats tot de Eiermarkt ook voor het verkeer van voetgangers en van rijtuigen der burgerlijke bevolking (met uitzondering van de in de straten wonende personen).
3. Het verkeer met rijwielen is binnen de stadswallen voor privépersonen van 6 uur 's morgens af de gehele dag verboden.
4. Van 2 uur 's namiddags af zijn alle koffiehuzen en winkels, die in de onder nr. 2 genoemde straten gelegen zijn, gesloten, met

uitzondering van diegene, welke de toelating van de Kommandantur hebben om tot 11 uur open te blijven.

De Dierentuin met restaurant (behalve Paon Royal) blijft de gehele dag gesloten.

5. Het verkeer voor voetgangers moet in alle straten uitsluitend op de voetpaden gebeuren, op zulke wijze, dat het rechter voetpad gehouden wordt; staan blijven wordt hierbij verboden.
6. De straathandel (bloemen, postkaarten, enz. enz.) wordt op de 25^e in zijn geheel verboden. Voor deze dag zijn al de leurbriefjes ongeldig.

Antwerpen, de 23^e juli 1915.

De commandant,
Freiherr von Bodenhausen - Generaal-majoor

Onze correspondent schrijft uit Antwerpen:

Wandelaars die over de in halfduister gehulde leien (vanwege het sluiten der koffiehuisen) een avondluchtje schepten, waren verwonderd de Vlaamse Opera van binnen geheel verlicht, en van buiten door politiemacht en soldaten geheel afgesloten te vinden.

De oorzaak is, dat daar sedert een paar dagen voorstellingen worden gegeven ten behoeve der Duitse bezetting.

Donderdag 22 gaf men er Goethe's Iphigenia in Tauris, gisteren vrijdag, Lessing's Minna von Barnheim.

Naar uit het programma blijkt, worden deze vertoningen ingericht door een zogenaamde "Bildungszentrale beim General-Gouvernement in Belgien". Lessing's Lustspiel werd opgevoerd als "Gastspiel des Theater des Rhein-Mainischen Verbandes für Volksbildung im Frankfurt am Main." Acteurs van het Berlijnse Deutsche Theater figureren onder de spelers.

De Neue Zürcher Zeitung meldt, dat het Belgische leger zich toerust voor een nieuwe winterveldtocht. Tegen september worden 27.000 man versterkingen, bestaande uit de lichte van dit jaar, die in Frankrijk wordt gedruild, verwacht.

Men schrijft ons van de Limburgs-Belgische grens:

Het stadje Visé, dat in het begin van de oorlog door brand en beschieting geheel is verwoest, waar hier en daar nog een gevel stond en een stal en waar nog vele puinhopen door de Duitsers met de grond gelijk zijn gemaakt, is niet meer zo uitgestorven en verlaten als enige maanden geleden. Zo zijn er ongeveer 200 burgerlijke gevangenen van daar uit Duitsland teruggekeerd. Geen woning meer vindend, hebben velen, zo goed en zo kwaad als het ging, in de stallen en overblijfsels van huizen een onderkomen gezocht, en zo doet zich daar het geval voor, dat men, voorbij de puinhopen gaande, plotseling in een stal of achterkamertje een herberg ontdekt. Ook vindt men hier en daar een winkeltje, waar men het hoognodige kan kopen.

De Pont des Arches te Luik, begin augustus door de Belgen opgeblazen, wordt nu verder door de Duitsers afgebroken en de daar vrijgekomen steen vervoerd naar de tunnel door de Pietersberg bij Eben, waar men druk mee bezig is en die moeten dienen voor de aan te leggen spoorlijn Aken-Brussel.

Maandag 26 juli 1915 – avondeditie

Men schrijft ons uit Koewacht:

Omdat ondanks de strenge afsluiting van de grenzen, zelfs met elektrische draden, er toch nog personen waren, die het waagden

over de grenzen te gaan, is men thans bezig met het leggen van een nieuwe elektrische draad, waardoor België hier volkomen van Nederland zal zijn afgesloten. Ook wordt het de laatste tijd zeer moeilijk gemaakt om passen naar Holland te krijgen. De Belgen mogen zelfs niet tot op 200 meter van de grens komen. Zij, die binnen de 200 meter wonen, mogen zich daarin vrij bewegen, doch gaan ze buiten die kring dan moeten ze een pas hebben. Zo doet zich hier het geval voor, dat een landbouwer, die juist binnen de 200 meter van de grens woont, een pas moet hebben om naar zijn pomp te gaan, die er toevallig buiten valt.

Elke week mogen hier 1000 broden voor de bewoners van Belgisch Koewacht overgegeven worden, iedere werkdag 160 à 170. Elk brood wordt door een Duitse soldaat doorgesneden om te zien of er geen brieven in zitten. Van het besluit, dat uit Maastricht gemeld wordt, dat met ingang van 1 augustus het overgeven van brood tijdelijk zou gestaakt worden, is hier totnogtoe niets bekend.

Een correspondent van de Tijd te Bergen-op-Zoom schrijft:

“Men herinnert zich met hoeveel kracht de correspondenten van de Tijd en ook de schrijver van deze regels de geruchten hebben tegengesproken van geweldplegingen op kloosterzusters, welke door Duitse soldaten in België zouden zijn begaan. Bij ernstig onderzoek, ook door de Belgische bisschoppen ingesteld, bleek geen der desbetreffende geruchten steek te houden, al moest wel geconstateerd worden, dat sommige Duitsers het kloosterslot niet hadden geëerbiedigd of zich ruw gedroegen.”

Economische plannen der Belgische regering.

De achterstallige Belgische coupons zullen te Parijs betaalbaar worden gesteld, zo luidt een bericht in de Vossische Zeitung.

Verder wordt over de economische samenwerking van België met zijn bondgenoten aan het blad het volgende gemeld: België wil twee bureaus oprichten, een te Londen en een te Parijs, ter behartiging van zijn economische belangen. De drang hiervoor gaat uit van de Belgische parlementaire raad voor de handel, welke weer het bestendig bureau vormt van de Conférence interparlementaire du commerce, waarin Engeland, Frankrijk, Rusland en een Italiaanse groep zijn vertegenwoordigd, en die op 19 juni 1914 werd opgericht.

Het Belgische bureau heeft nu het plan in oktober 1915, hetzij te Parijs, hetzij te Havre, een algemene vergadering bij elkaar te roepen, ten einde gemeenschappelijke maatregelen te treffen en te trachten de grondslagen te leggen voor een economische samenwerking tussen de verbonden mogendheden. Ook Servië zal worden uitgenodigd.

Wij willen er even aan herinneren, dat in de bovenbedoelde conferentie van juni 1914 ook Duitsland, Oostenrijk en Nederland vertegenwoordigd waren.

Uit België.

Onze correspondent schrijft uit Brussel:

Zoals wij reeds gemeld hebben, is door de Duitse overheid besloten de gehele graanoogst van het gouvernement-generaal te reserveren voor de burgerlijke bevolking en werd er daartoe beslag op gelegd.

Bij verordening van 14 juli heeft nu de bevelhebber van het etappegebied een soortgelijk bevel uitgevaardigd, evenals dit reeds met het hooi gebeurd was. Alle rogge, haver en tarwe wordt genaast; het deel dat hiervan voor militaire doeleinden bestemd wordt, zal later bekend worden gemaakt en met opseingsbons betaald.

De gerst wordt niet in beslag genomen en mag vrij vervoerd worden, doch alleen binnen het etappe- en operatiegebied en uitsluitend ten dienste der brouwers.

Om speculatie en prijs opdrijven te voorkomen, worden alle kopen en andere contracten nietig verklaard; alle overtredingen op dit besluit worden gestraft met inbeslagname en 500 mark boete.

Onze correspondent schrijft uit Brussel:

In de Gentse Bien Public leest men het volgende:

Zoals men weet gaan reeds sedert vele jaren West-Vlamingen naar de Verenigde Staten om daar een levensonderhoud te vinden; velen van hen laten voorlopig vrouw en kinderen achter en zenden dezen dan geregeld geld toe.

Daar nu deze geldzendingen met de oorlog onmogelijk waren geworden, vreesden de achtergebleven gezinnen zeer voor de komende winter en waren ook de mannen in Amerika bezorgd voor de hunnen.

Aan deze moeilijkheden is een einde gemaakt door de bemiddeling van de heer Sioen, pastoor te Detroit, Michigan, en geboortig uit de buurt van Diksmuide. Deze is naar België overgekomen, heeft de gezinnen te Pittem, Roeselare, Tielt, Torhout en elders bezocht en met deze overleg gepleegd, hetgeen ten gevolge had dat 150 kinderen en 40 vrouwen dinsdag vanuit Roeselare over Gent, Antwerpen en Nederland de reis naar de nieuwe wereld hebben ondernomen. Als bijzonderheid wordt vermeld, dat op het buisje van een der kinderen, een jongen van acht jaar, wiens ouders beiden in Amerika zijn en die hem aan een kostschool hadden toevertrouwd, een adres was genaaid, waarop stond: Hendrik Casteleyn, Stephenson Court, Detroit, Michigan, Noord-Amerika.

De Matin verneemt uit Havre, dat de secretaris van kardinaal Mercier, kanunnik Vrancken, door de Duitse overheid gevangen genomen is. De kardinaal heeft, volgens het Parijse blad, vergeefs aangeboden een borg te storten, om de invrijheidstelling van zijn secretaris te verkrijgen. Volgens de Matin beweert de Duitse overheid in België het bestaan van een complot ontdekt te hebben, waarvan Vrancken een der leiders zou zijn.